

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 2019 r.

w sprawie wykonywania niektórych uprawnień przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 518 i 730) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób wykonywania przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej:
 - a) legitymowania w celu ustalenia tożsamości,
 - b) sprawdzania posiadania uprawnień określonych w odrębnych przepisach,
 - c) zatrzymywania w przypadkach określonych w art. 18 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, zwanej dalej „ustawą” i w przepisach innych ustaw,
 - d) doprowadzania do miejsca pełnienia czynnej służby wojskowej lub miejsca zamieszkania, w przypadkach określonych ustawą,
 - e) udzielania pouczeń oraz wydawania rozkazów (poleceń) w granicach niezbędnych do wykonania czynności służbowej,
 - f) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców,
 - g) zwracania się o niezbędną pomoc do innych jednostek organizacyjnych niż wymienione w lit. f oraz stowarzyszeń i fundacji, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy;
- 2) sposób dokumentowania czynności, o których mowa w pkt 1;
- 3) wzory dokumentów wykorzystywanych w ramach wykonywania uprawnień, o których mowa w pkt 1.

§ 2. 1. Uprawnienia, o których mowa w § 1 pkt 1, przysługują żołnierzom Żandarmerii Wojskowej w toku wykonywania czynności służbowych, w korpusie:

- 1) oficerów zawodowych – w stosunku do wszystkich żołnierzy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz żołnierzy sił zbrojnych państw obcych, przebywających

na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz członków ich personelu cywilnego, w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, o ile umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, nie stanowi inaczej;

- 2) podoficerów zawodowych i szeregowych zawodowych – w stosunku do żołnierzy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz żołnierzy sił zbrojnych państw obcych, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz członków ich personelu cywilnego, w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, o ile umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, nie stanowi inaczej, do stopnia wojskowego kapitana (kapitana marynarki) włącznie.

2. Ograniczeń, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się:

- 1) wobec żołnierza, którego zachowanie wskazuje w sposób oczywisty, że jest pod wpływem alkoholu, środka odurzającego lub substancji psychotropowej albo innego podobnie działającego środka;
- 2) podczas kontroli ruchu drogowego;
- 3) podczas sprawdzania uprawnień do posiadania broni prywatnej oraz jej przechowywania;
- 4) wobec żołnierza, który narusza zasady noszenia umundurowania;
- 5) wobec żołnierzy, w celu sprawdzenia zgodności posiadanego stopnia wojskowego z noszoną oznaką stopnia wojskowego;
- 6) wobec żołnierza podejrzanego o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia.

3. Jeżeli żołnierz Żandarmerii Wojskowej podlega ograniczeniom, o których mowa w ust. 1 i nie zachodzi sytuacja, o której mowa w ust. 2, lecz zachodzi konieczność podjęcia czynności służbowej, zwraca się on odpowiednio do komendanta lub oficera dyżurnego jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, oficera inspekcyjnego garnizonu lub oficera dyżurnego jednostki wojskowej o wykonanie tej czynności.

§ 3. 1. Żołnierze Żandarmerii Wojskowej mają prawo legitymowania w celu ustalenia tożsamości osób, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy gdy jest to niezbędne do realizacji ich zadań lub uprawnień oraz sprawdzania posiadania uprawnień.

2. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej przed przystąpieniem do legitymowania lub sprawdzenia posiadanych uprawnień:

- 1) podaje swój stopień wojskowy, imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję;
- 2) podaje powód podjęcia czynności.

§ 4. Tożsamość osoby legitymowanej ustala się na podstawie:

- 1) książeczki wojskowej;
- 2) legitymacji oficera, podoficera, szeregowego;
- 3) dowodu osobistego;
- 5) tymczasowego zaświadczenia tożsamości;
- 4) paszportu;
- 5) prawa jazdy;
- 6) innego dokumentu publicznego ze zdjęciem i numerem, który nie budzi wątpliwości co do swej prawdziwości;
- 7) danych zawartych w dostępnych rejestrach publicznych;
- 8) na podstawie oświadczenia osoby, której tożsamość ustalono na podstawie dokumentów lub danych, o których mowa w pkt 1-7.

§ 5. W przypadku legitymowania żołnierza znajdującego się w środku transportu, gdy uzasadniają to względy bezpieczeństwa, żołnierze Żandarmerii Wojskowej mogą zażądać opuszczenia tego środka przez żołnierza.

§ 6. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej dokumentuje w książce dowódcy patrolu lub notatce służbowej czas, miejsce i przyczynę legitymowania lub sprawdzania posiadania uprawnień oraz imię, nazwisko, PESEL, datę urodzenia, miejsce zamieszkania osoby legitymowanej lub sprawdzanej, a w przypadku żołnierza umieszcza się dodatkowo jego stopień i jednostkę wojskową.

§ 7. 1. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej podejmując decyzję o zatrzymaniu żołnierza, w przypadkach o których mowa w art. 18 ustawy i w przepisach innych ustaw:

- 1) podaje swój stopień wojskowy, imię i nazwisko oraz jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej;
- 2) podaje podstawę prawną oraz przyczynę zatrzymania lub doprowadzenia;
- 3) wykonuje sprawdzenie prewencyjne.

2. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, żołnierz Żandarmerii Wojskowej, zatrzymywany żołnierz niezwłocznie dostarcza do właściwego sądu albo prokuratora albo oficera dyżurnego jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej albo innego organu.

3. W przypadku popełnienia wykroczenia lub przewinienia dyscyplinarnego, żołnierz Żandarmerii Wojskowej, zatrzymywany żołnierz niezwłocznie doprowadza do oficera

inspekcyjnego garnizonu lub oficera dyżurnego jednostki wojskowej w celu podjęcia decyzji o zatrzymaniu.

4. W przypadku popełnienia przewinienia dyscyplinarnego oraz braku możliwości umieszczenia zatrzymywanego żołnierza w izbie zatrzymań, żołnierz Żandarmerii Wojskowej może go doprowadzić do miejsca zamieszkania.

§ 8. 1. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej, który dokonał czynności, oficer dyżurny jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, oficer inspekcyjny garnizonu i oficer dyżurny jednostki wojskowej, mogą:

- 1) zwolnić żołnierza, gdy uznają, że nie ma podstaw do jego zatrzymania;
- 2) podjąć decyzję o zatrzymaniu i umieszczeniu żołnierza w izbie zatrzymań.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, podejmując decyzję o zatrzymaniu i umieszczeniu żołnierza w izbie zatrzymań:

- 1) podają swój stopień wojskowy, imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe lub pełnioną funkcję;
- 2) podają podstawę prawną oraz przyczynę zatrzymania;
- 3) wykonują sprawdzenie prewencyjne;
- 4) kierują zatrzymanego żołnierza na badania lekarskie do lekarza garnizonu, a w razie niewyznaczenia takiego lekarza - do zakładu opieki zdrowotnej wskazanego przez dowódcę garnizonu lub komendanta garnizonu, w celu wydania zaświadczenia stwierdzającego brak przeciwwskazań zdrowotnych do umieszczenia zatrzymanego w izbie zatrzymań;
- 5) pouczają zatrzymanego żołnierza o przysługujących mu uprawnieniach, zgodnie z przepisami rozporządzenia wydanego na podstawie art. 244 § 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987 i 2399 oraz 2019 r. poz. 150 i 679);
- 6) sporządzają protokół zatrzymania według wzoru określonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- 7) doręczają zatrzymanemu kopię protokołu zatrzymania.

3. W przypadku gdy kontakt z zatrzymanym żołnierzem jest niemożliwy lub utrudniony ze względu na to, że jest on pod wpływem alkoholu, środka odurzającego lub substancji psychotropowej albo innego podobnie działającego środka, bądź też z innych powodów ma zakłóconą świadomość, czynności określone w ust. 2 pkt 1, 2, 5 i 7 wykonuje się po ustaniu przyczyny zakłócającej świadomość.

4. Jeżeli z orzeczenia lekarskiego wynika, że istnieją przeciwwskazania zdrowotne do osadzenia w izbie zatrzymań, osoba o której mowa w ust. 1, niezwłocznie zwalnia zatrzymanego żołnierza.

5. Zwolnienie zatrzymanego żołnierza z powodu, o którym mowa w ust. 4, stwierdza się w protokole zatrzymania.

§ 9. Czas zatrzymania liczy się od chwili faktycznego podjęcia czynności związanych z zatrzymaniem żołnierza, choćby poinformowanie o zatrzymaniu lub udokumentowanie tego faktu nastąpiło później.

§ 10. Osoba, o której mowa w § 8 ust. 1, która podjęła decyzję o zatrzymaniu, niezwłocznie zawiadamia o miejscu i czasie zatrzymania oraz osadzenia w izbie zatrzymań dowódcę jednostki wojskowej, w której pełni on czynną służbę wojskową.

§ 11. W razie wniesienia przez zatrzymanego żołnierza odwołania od decyzji o zatrzymaniu, odwołanie oraz kopię protokołu zatrzymania i inne materiały uzasadniające zatrzymanie przekazuje się niezwłocznie do wojskowego sądu garnizonowego, właściwego ze względu na miejsce zatrzymania.

§ 12. 1. Zatrzymanego żołnierza zwalnia się natychmiast, gdy ustanie przyczyna zatrzymania, a w szczególności, gdy:

- 1) sąd wyda postanowienie o zwolnieniu zatrzymanego,
- 2) prokurator zarządzi zwolnienie zatrzymanego,
- 3) z zaświadczenia lekarskiego wynika, że dalsze przebywanie w izbie zatrzymań może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia zatrzymanego.

2. Zatrzymanego żołnierza zwalnia się także, jeżeli w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania przez osobę, o której mowa w § 8 ust. 1, nie zostanie przekazany do dyspozycji sądu, wraz z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania.

3. Zatrzymanego żołnierza zwalnia się również wtedy, gdy w ciągu 24 godzin od przekazania go do dyspozycji sądu wojskowego nie doręczono mu postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania.

4. Decyzję o zwolnieniu zatrzymanego żołnierza z przyczyny określonej w ust. 1 pkt 3 podejmuje osoba, o której mowa w § 8 ust. 1, która podjęła decyzję o umieszczeniu zatrzymanego żołnierza w izbie zatrzymań. Kopię protokołu zatrzymania doręcza się zatrzymanemu żołnierzowi oraz żołnierzowi obsługi izby zatrzymań.

5. Informację o decyzji, o której mowa w ust. 4 zamieszcza się w protokole zatrzymania.

§ 13. Zatrzymanemu żołnierzowi należy zapewnić pomoc lekarską, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że znajduje się on w stanie zagrażającym życiu lub zdrowiu, a w szczególności:

- 1) gdy ma widoczne obrażenia ciała lub utracił przytomność;
- 2) w razie oświadczenia, że cierpi na schorzenia wymagające stałego lub okresowego leczenia;
- 3) jeżeli z posiadanych informacji lub okoliczności zatrzymania wynika, że może być chory zakaźnie.

§ 14. Osoba, o której mowa w § 8 ust. 1, która podjęła decyzję o umieszczeniu zatrzymanego żołnierza w izbie zatrzymań, zapewnia dostarczenie zatrzymanego do izby zatrzymań.

§ 15. 1. Doprowadzenie, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy dokumentuje się w meldunku o doprowadzeniu, sporządzonym według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia oraz w książce dowódcy patrolu, w której umieszcza się w szczególności stopień, imię, nazwisko, PESEL, datę urodzenia, jednostkę wojskową zatrzymanego żołnierza oraz przyczynę, miejsce i czas dokonania czynności.

2. Zatrzymanie, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy dokumentuje się w protokole zatrzymania, sporządzonym według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia oraz w książce dowódcy patrolu, w której umieszcza się w szczególności stopień, imię, nazwisko, PESEL, datę urodzenia, miejsce zamieszkania, jednostkę wojskową zatrzymanego żołnierza oraz przyczynę, miejsce i czas dokonania czynności.

3. Meldunku o doprowadzeniu nie sporządza się w przypadku zatrzymania żołnierza.

4. Protokół zatrzymania lub meldunek o doprowadzeniu sporządza się odręcznie lub za pomocą urządzeń lub środków technicznych umożliwiających zapis tekstu będących na wyposażeniu jednostek organizacyjnych Żandarmerii Wojskowej według wzorów określonych odpowiednio w załączniku nr 1 albo 2 do rozporządzenia.

5. W przypadku gdy w protokole brakuje miejsca na wpisanie potrzebnych danych lub treści, należy je wpisać z uwzględnieniem niezbędnych danych i treści przewidzianych dla danej części protokołu na osobnym arkuszu załączając go do protokołu.

6. Meldunek o doprowadzeniu, o którym mowa w ust. 1 i protokół zatrzymania, o którym mowa w ust. 2 ma postać dokumentu papierowego.

7. Wzór meldunku o doprowadzeniu jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

8. Wzór protokołu zatrzymania jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 16. Przepisy wymienione w § 7 – 15 stosuje się również w przypadku, o którym mowa w art. 40 ust. 9 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244 oraz z 2019 r. poz. 730).

§ 17. Żołnierze Żandarmerii Wojskowej mogą stosować pouczenie jako środek oddziaływania wychowawczego wobec żołnierzy, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy, w przypadku popełnienia przez nich przewinienia dyscyplinarnego.

§ 18. Żołnierze Żandarmerii Wojskowej w toku wykonywania czynności służbowych mają prawo wydawania rozkazów (poleceń) wobec osób, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy, w granicach niezbędnych do wykonania czynności służbowej.

§ 19. Udzielanie pouczeń lub wydawanie rozkazów (poleceń) dokumentuje się w książce dowódcy patrolu, w której umieszcza się czas, miejsce i przyczyny ich zastosowania oraz imię, nazwisko, PESEL, miejsce zamieszkania, datę urodzenia osób, wobec których zastosowano te uprawnienia, w przypadku żołnierza dodatkowo umieszcza się jego stopień i jednostkę wojskową.

§ 20. 1. Żołnierze Żandarmerii Wojskowej mogą żądać niezbędnej pomocy lub zwracać się o niezbędną pomoc, o których mowa odpowiednio w § 1 pkt 1 lit. f lub g jeżeli wykonanie czynności służbowej byłoby bez tej pomocy niemożliwe lub znacznie utrudnione.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, może obejmować:

- 1) udostępnienie na czas określony nieruchomości lub ich części;
- 2) użyczenie środków transportu lub łączności albo innych rzeczy;
- 3) umożliwienie eksploatacji urządzeń technicznych;
- 4) wykonanie innych wskazanych czynności.

§ 21. Udzielenie pomocy, o której mowa w § 20 ust. 1, nie może spowodować zakłócenia funkcjonowania pogotowia ratunkowego lub technicznego, straży pożarnej albo innej specjalistycznej służby ratowniczej.

§ 22. 1. Warunkiem skorzystania z doraźnej pomocy obywatela jest wyrażenie przez niego zgody.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli żołnierz Żandarmerii Wojskowej wykonuje czynności służbowe:

- 1) na pisemne polecenie sądu lub prokuratora;
- 2) w celu ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia;
- 3) w razie prowadzenia pościgu za osobą wobec której istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełnił przestępstwo.

3. O skorzystaniu z pomocy, o której mowa w ust. 2, a także o jej rodzaju i zakresie oraz o podmiocie, który udzielił pomocy, żołnierz Żandarmerii Wojskowej składa meldunek komendantowi jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej.

§ 23. 1. Niezbędnej pomocy żądają lub zwracają się o nią komendanci jednostek organizacyjnych Żandarmerii Wojskowej.

2. Żądanie lub prośbę, o których mowa w ust. 1, sporządza się na piśmie, podając podstawę prawną, przyczynę oraz rodzaj i zakres oczekiwanej pomocy, a także wskazanie żołnierza, który będzie korzystał z pomocy.

§ 24. Jeżeli udzielenie niezbędnej pomocy wiąże się z informacjami niejawnymi, żołnierz Żandarmerii Wojskowej zobowiązuje osobę udzielającą pomocy do zachowania w tajemnicy tych informacji oraz pobiera od niej pisemne oświadczenie w tej sprawie.

§ 25. 1. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej, z zastrzeżeniem ust. 3, wydaje pokwitowanie na rzeczy użyte w ramach pomocy.

2. Pokwitowanie powinno zawierać:

- 1) stopień wojskowy, imię i nazwisko żołnierza przyjmującego rzecz oraz nazwę i miejscowość stacjonowania jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, w której pełni on czynną służbę wojskową;
- 2) miejsce, datę i godzinę przyjęcia rzeczy;
- 3) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres właściciela rzeczy;
- 4) określenie rzeczy z opisem jej stanu i szacunkowej wartości;
- 5) określenie miejsca i, w miarę możliwości, terminu zwrotu rzeczy;
- 6) podpis żołnierza i właściciela rzeczy lub jego reprezentanta.

3. W przypadkach uzasadnionych koniecznością niezwłocznego działania, w szczególności dla ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia lub prowadzenia pościgu za sprawcą przestępstwa, można odstąpić od wydania pokwitowania.

4. Jeżeli w pokwitowaniu nie określono terminu zwrotu rzeczy oraz w sytuacji, o której mowa w ust. 3, żołnierz Żandarmerii Wojskowej jest obowiązany zwrócić rzecz niezwłocznie po wykonaniu czynności służbowej, do której ona była niezbędna.

§ 26. 1. W razie wykonania czynności służbowej przed uzgodnionym terminem albo ustania potrzeby korzystania z rzeczy, należy ją niezwłocznie zwrócić właścicielowi.

2. Zwrot rzeczy następuje protokolarnie, w terminie i miejscu uzgodnionym z właścicielem rzeczy lub jego reprezentantem.

3. Protokół zwrotu rzeczy powinien zawierać:

- 1) stopień wojskowy, imię i nazwisko żołnierza dokonującego zwrotu rzeczy oraz nazwę i miejscowość stacjonowania jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, w której pełni on czynną służbę wojskową;
- 2) miejsce, datę i godzinę zwrotu rzeczy;
- 3) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres właściciela albo osoby upoważnionej do odbioru rzeczy;
- 4) określenie rzeczy z opisem jej stanu przed i po użyciu do pomocy, ze wskazaniem ewentualnych uszkodzeń i opisem zużycia;
- 5) oświadczenie osoby, o której mowa w pkt 3, o stanie odbieranej rzeczy;
- 6) podpis żołnierza dokonującego zwrotu rzeczy i osoby, o której mowa w pkt 3.

4. W razie zgłoszenia przez osobę, o której mowa w ust. 3 pkt 3, zastrzeżeń co do określonych w protokole danych dotyczących stopnia uszkodzenia albo zużycia rzeczy, komendant jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej dokonującej zwrotu może powołać rzeczoznawcę w celu rozpatrzenia zgłoszonych zastrzeżeń.

§ 27. Rzeczy nieodebrane przez właściciela lub jego reprezentanta w uzgodnionym miejscu i terminie przechowuje się w depozycie.

§ 28. Przepisy wymienione w § 20 – 27 dotyczące właściciela rzeczy stosuje się odpowiednio do posiadacza rzeczy.

§ 29. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.¹⁾

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania niektórych uprawnień przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej (Dz. U. z poz. 1851 oraz z 2008 r. poz. 1129), które zostało utrzymane w mocy do dnia 22 grudnia 2019 r. na podstawie art. 15 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2399).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w przepisie art. 22 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 518 i 730), zwanej dalej „ustawą” w brzmieniu nadanym przepisami *ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 2399).

Wydanie projektowanego rozporządzenia stanowi konsekwencję orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, który w wyroku z dnia 14 grudnia 2017 r. (sygn. akt K17/14) uznał, że przepisy § 19 – 21 dotychczas obowiązującego rozporządzenia stanowią materią ustawową i tym samym są niezgodne z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W rezultacie nastąpiła pośrednia utrata mocy obowiązującej rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania niektórych uprawnień przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej (Dz. U. z poz. 1851 oraz z 2008 r. poz. 1129), niemniej jednak ten akt wykonawczy został utrzymany w mocy do dnia 22 grudnia 2019 r. na podstawie art. 15 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw.

Projekt został uregulowany w reżimie następującego upoważnienia ustawowego: *Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób wykonywania uprawnień, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 i 2, 4, 5, 11-13 i sposób ich dokumentowania oraz wzory dokumentów wykorzystywanych w ramach wykonywania tych uprawnień, uwzględniając przy tym sposób postępowania żołnierzy Żandarmerii Wojskowej w zależności od stopnia wojskowego żołnierza, wobec którego są wykonywane te czynności, z poszanowaniem praw osób, wobec których działania te są podejmowane oraz konieczność zapewnienia jednolitości dokumentów wykorzystywanych do tych uprawnień.*

Należy podkreślić, że projekt został oparty na rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania niektórych uprawnień przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej oraz wniosków wynikających z jego stosowania.

Przepisy § 2 projektu zawierają postanowienia wspólne dla przepisów merytorycznych, które jednocześnie realizują wytyczne upoważnienia do wydania tego aktu normatywnego.

Przepisy § 3, 4 oraz 5 projektu regulują sposób legitymowania w celu ustalenia tożsamości osób, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy gdy jest to niezbędne do realizacji

zadań lub uprawnień przez żołnierzy ŻW oraz w § 3 ust. 2 projektu sposób sprawdzania posiadania uprawnień wynikających z odrębnych przepisów.

Podkreślenia wymaga, że legitymowanie w celu ustalenia tożsamości osoby, dokonuje się w większości przypadków przed podjęciem czynności do których żołnierz ŻW ma kompetencje. Jest zatem jedną z pierwszych czynności realizowanych przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej w ramach wykonywanych zadań i uprawnień.

Żołnierze ŻW sprawdzają posiadanie uprawnień żołnierzy Sił Zbrojnych RP m.in. do kierowania pojazdami, posiadania broni prywatnej i odpowiedniego jej przechowywania, prawidłowego noszenia umundurowania oraz noszenia odpowiednich oznak stopnia wojskowego.

W przepisie § 4 projektu uregulowano, że tożsamość osoby legitymowanej ustala się na podstawie wskazanych w nim dokumentów, danych oraz oświadczeń. W tym danych zawartych w dostępnych rejestrach publicznych (rejestrach prowadzonych min. przez Ministerstwo Cyfryzacji np. PESEL) oraz na podstawie oświadczenia osoby, której tożsamość została już ustalona.

Przepis § 5 projektu stanowi, że w uzasadnionych przypadkach (ze względu na bezpieczeństwo) legitymowanie osób w środkach transportu może być dokonywane poza tymi środkami transportu. Uprawnienie do żądania określonego zachowania przez żołnierzy ŻW wynika z art. 17 ust. 1 pkt 11 i 17 ustawy.

W przepisie § 6 projektu uregulowano dane, które będą dokumentowane w ramach legitymowania oraz sprawdzania posiadanych uprawnień w książce dowódcy patrolu lub notatce służbowej. Książka dowódcy patrolu jest dokumentem wewnętrznym ŻW, przypisanym indywidualnie do dowódcy patrolu.

Przepisy § 7 – 16 regulują sposób zatrzymywania i doprowadzania, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy, dokumentowanie tych uprawnień oraz wzory dokumentów wykorzystywanych podczas realizowania tych czynności. Zatrzymywanie jest ciągiem czynności. Doprowadzanie i dostarczenie jest elementem zatrzymywania. Doprowadza się do miejsca pełnienia czynnej służby wojskowej lub miejsca zamieszkania, natomiast dostarcza się do sądu, prokuratora, oficera dyżurnego jednostki organizacyjnej ŻW albo innych organów, w przypadkach określonych w odrębnych przepisach. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej, oficer dyżurny jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, oficer inspekcyjny garnizonu i oficer dyżurny jednostki wojskowej, mogą albo zwolnić żołnierza, gdy uznają, że nie ma podstaw do jego zatrzymania albo podjąć decyzję o zatrzymaniu i umieszczeniu żołnierza w izbie zatrzymań. Legitymowani do zatrzymywania podejmując decyzję o zatrzymaniu

żołnierza wykonują czynności określone w § 8 ust. 2 projektu, w tym sporządzają protokół zatrzymania lub meldunek o doprowadzeniu jeżeli w ramach zatrzymywania następuje doprowadzenie. Skutkiem zatrzymania, co do zasady jest umieszczenie w Izbie Zatrzymań, ewentualnie dostarczenie do sądu lub prokuratora. Przepisy § 15 regulują sposób dokumentowania czynności z zatrzymywania i doprowadzania.

Załącznik nr 1 do projektu stanowi wzór meldunku o doprowadzeniu, natomiast załącznik nr 2 do projektu określa wzór protokołu zatrzymania. Dane zawarte w tych wzorach są niezbędne do celów identyfikacyjnych i dowodowych dla Żandarmerii Wojskowej w celu realizowania ustawowych zadań.

Przepisy § 17 – 19 regulują sposób udzielania oraz wydawania rozkazów (poleceń) w granicach niezbędnych do wykonania czynności służbowych przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej oraz dokumentowanie tych czynności.

Przepisy § 20 – 28 regulują sposób żądania lub zwracania się o pomoc przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej w celu realizacji zadań oraz dokumentowanie tych czynności.

Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Rozporządzenie nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) projekt nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt nie wymaga zaopiniowania, dokonania konsultacji albo uzgodnienia z właściwymi instytucjami i organami Unii Europejskiej.

Projekt nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

*Za zgodność pod względem
prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym*

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU PRAWNEGO
Kobień
Katarzyna KOBIEŃSKA

Załącznik nr 1

WZÓR

MELDUNEK O DOPROWADZENIU

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 518 i 730)

w dniu o godz.

.....
(stopień wojskowy, imię, nazwisko oraz jednostka organizacyjna Żandarmerii Wojskowej)

doprowadził

(stopień wojskowy, imię, nazwisko, PESEL, data urodzenia doprowadzanego albo adnotacja „którego tożsamości nie można ustalić“)

Z

(miejsce pełnienia czynnej służby wojskowej)

do

(stopień wojskowy, imię, nazwisko oraz funkcja pełniona przez osobę, do której nastąpiło doprowadzenie albo imię, nazwisko, PESEL, data urodzenia dorosłego domownika)

Doprowadzenie rozpoczęto dnia o godz. w

Przyczyna doprowadzenia

.....
.....
.....

(okoliczności uzasadniające doprowadzenie)

Poszkodowani i świadkowie zdarzenia, które było przyczyną zatrzymania

.....
(imię, nazwisko, PESEL, data urodzenia, adres zamieszkania)
.....
.....

Doprowadzanemu odebrano wojskowy dokument osobisty, inny dokument

.....
(rodzaj, seria i nr dokumentu)

oraz przedmioty

.....
.....

.....
.....

(wyszczególnić odebrane przedmioty)

Doprowadzanego dowieziono z
(miejsce rozpoczęcia doprowadzenia)

do

.....
(stopień wojskowy, imię, nazwisko oraz funkcja pełniona przez osobę, do której nastąpiło doprowadzenie albo imię, nazwisko, PESEL, data urodzenia dorosłego domownika oraz adres doprowadzenia)()*

samochodem marki

nr rejestracyjny ilość kilometrów słownie

Uwagi doprowadzającego

.....
.....

Dokumenty i przedmioty odebrane doprowadzanemu przekazano organowi, do którego nastąpiło doprowadzenie. Zatrzymanego zwolniono z uwagi na brak podstaw do jego zatrzymania lub osadzono w ^(*)

.....
.....

(wypełnia organ do którego nastąpiło doprowadzenie)

Uwagi organu, do którego nastąpiło doprowadzenie

.....
.....
.....

Podpis osoby, do której nastąpiło doprowadzenie

.....

Podpis doprowadzającego

.....

(*) Niepotrzebne skreślić.

WZÓR

....., dnia

(pieczęć nagłówkowa)

PROTOKÓŁ ZATRZYMANIA

.....
(stopień, imię, nazwisko oraz funkcja pełniona przez osobę dokonującą zatrzymania)

na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 518 i 730) podjął decyzję o zatrzymaniu – zwolnieniu zatrzymanego – osadzeniu w izbie zatrzymań*

.....
(stopień wojskowy, imię, nazwisko, PESEL, data urodzenia, miejsce zatrzymania lub adnotacja „którego tożsamości nie można ustalić”)

w dniu r. o godzinie

Z
(miejsce pełnienia czynnej służby wojskowej)

z powodu

.....
(podać przyczynę zatrzymania ze zwięzłym opisem zdarzenia)

doprowadził*.....
(stopień wojskowy, imię i nazwisko oraz funkcja pełniona przez osobę, która doprowadziła zatrzymanego)

Zatrzymanie rozpoczęło dnia o godzinie*

(umieścić dane na podstawie meldunku o doprowadzeniu)

Od zatrzymanego odebrano następujące przedmioty:

.....

.....

które przekazano

(nazwa organu, któremu przekazano zatrzymanego)

Ze względu na niemożliwy - utrudniony kontakt z zatrzymanym z powodu

.....

przedmioty wymienione wyżej odebrano zatrzymanemu w obecności osoby przybranej:

.....*

(imię, nazwisko, PESEL, data urodzenia, miejsce zamieszkania, w przypadku żołnierza jego stopień wojskowy)

Zatrzymanego poinformowano o podstawie prawnej i przyczynie zatrzymania oraz pouczone o prawie do:

- 1) informacji o przyczynie zatrzymania i do bycia wysłuchanym (art. 244 § 2 Kpk).
- 2) złożenia lub odmowy złożenia oświadczenia w swojej sprawie (art. 244 § 3 Kpk).
- 3) niezwłocznego kontaktu z adwokatem lub radcą prawnym i bezpośrednio z nim rozmowy (art. 245 § 1 Kpk).
- 4) jeżeli zatrzymany nie zna wystarczająco języka polskiego – prawie do korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza (art. 72 § 1 Kpk).
- 5) otrzymania odpisu protokołu zatrzymania (art. 244 § 3 Kpk).
- 6) do zawiadomienia osoby najbliższej lub innej wskazanej osoby, jak również pracodawcy, szkoły, uczelni, dowódcy oraz osoby zarządzającej przedsiębiorstwem zatrzymanego albo przedsiębiorstwem, za które jest on odpowiedzialny, o zatrzymaniu (art. 245 § 2, art. 261 § 1, § 2 i § 3 Kpk). O zatrzymaniu Policja zawiadamia organ prowadzący przeciwko oskarżonemu postępowanie w innej sprawie, o ile o nim wie (art. 261 § 2a Kpk).
- 7) jeżeli zatrzymany nie jest obywatelem polskim – prawie do kontaktu z urzędem konsularnym lub z przedstawicielstwem dyplomatycznym państwa, którego jest obywatelem. Jeżeli nie posiada żadnego obywatelstwa – prawo do kontaktu z przedstawicielem państwa, w którym zatrzymany mieszka na stałe (art. 612 § 2 Kpk). Jeżeli przewiduje to umowa konsularna między Polską a państwem, którego zatrzymany jest obywatelem, właściwy urząd konsularny lub przedstawicielstwo dyplomatyczne zostaną poinformowane o zatrzymaniu również bez jego prośby.
- 8) wniesienia do sądu zażalenia na zatrzymanie w terminie 7 dni od dnia zatrzymania. W zażaleniu można się domagać zbadania zasadności, legalności oraz prawidłowości zatrzymania (art. 246 § 1 Kpk).
- 9) natychmiastowego zwolnienia, jeżeli przyczyny zatrzymania przestały istnieć albo po upływie 48 godzin od chwili zatrzymania, o ile zatrzymany nie zostanie w tym czasie przekazany do sądu z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania. W wypadku przekazania do sądu zatrzymany zostanie zwolniony, jeżeli w ciągu 24 godzin od przekazania nie zostanie mu doręczony postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania (art. 248 § 1 i § 2 Kpk).
- 10) dostępu do niezbędnej pomocy medycznej.

Zatrzymany oświadczył:

.....

.....
 (podpis zatrzymanego)

.....
 (podpis osoby dokonującej zatrzymania)

O zatrzymaniu powiadomiono osoby wskazane przez zatrzymanego

.....

O zatrzymaniu zawiadomiono dowódcę jednostki wojskowej (dyrektora, szefa, komendanta, kierownika, prezesa):

.....
 (nazwa jednostki wojskowej, albo nazwa jednostki organizacyjnej podległej lub nadzorowanej przez Ministra Obrony Narodowej)

oraz prokuratora do spraw wojskowych*

Zatrzymanego skierowano na badania lekarskie do,

który stwierdził brak przeciwwskazań zdrowotnych do zatrzymania i osadzenia w izbie zatrzymań.

Zatrzymanemu udzielono pomocy lekarskiej, polegającej na

.....
.....

Zatrzymanemu doręczono kopię protokołu zatrzymania w dniu o godz.

.....
.....
..... podpis zatrzymanego podpis osoby dokonującej zatrzymania

Zatrzymany w dniu
(imię, nazwisko oraz stopień wojskowy)

o godz. został przyjęty do w dniu
(podać miejsce osadzenia zatrzymanego)

Zatrzymanego zwolniono z - przekazano

konwojowi*

w dniu o godz. oraz wydano przedmioty odebrane w toku zatrzymania - bez wydania przedmiotów odebranych w toku zatrzymania*.

O zwolnieniu zatrzymanego powiadomiono

.....

.....
(podpis komendanta – profosa)

(*) Niepotrzebne skreślić.